

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 150. Egyes
szám ára 12 fillér.

Ami bennünket összetart.

A magyar gyűlöli az osztrákot. Évezredek óta bele nőtt lelkébe az a tudat, hogy gonoszabb, kártékonyabb ellensége nincsen.

Hogy ami Bécsből jön, az minden lehet, csak nem jó. Hogy minden bajnak, minden nyomoruságnak Ausztria a kútforrása. Hogy szabadságát, vagyoni erejét, nemzeti létét az tette tönkre.

Az osztrák meg nagyon tudja, hogy igazunk van, ha nem szeretjük; nagyon tudja azt is, hogy amint lehet, felmondjuk neki a barátságot.

A mult megszokása, a jelen kényszere és a félelem a jövő változásaitól utalják arra, hogy belőlünk éljen, hogy kihasználjon bennünket ameddig és amennyire csak bírja. Saját létét látja veszélyben, ha Magyarország megmozdul és mert belátja, hogy a mostani állapot sokáig nem tűrhető, előlegezi részünkre már most vak dühét a fölött, hogy hatalmát előbb-utóbb lerázzuk magunkról.

Ilyen viszonyban vagyunk mi egymással.

Nem köt benünket más, csak gyűlölet és kényszer.

Ez nyilatkozik meg a közös államélet minden mozzanatában, ez látható abban

a barátságos, szívélyes egyezkedésben is, amit most viszünk véghez.

Amint egy jelentéktelen fordulat mutatkozik a dolgok állásában, amint egy ellenőrizhetetlen híresztelés tör magának utat a nyilvánosságba, — innen is, túl is — sajtóban, országházban, gyülekezetekben megindul a legádázabb harc, rekriminációkkal, fenyegetésekkel, épével, szánalommal.

Ha Széll derűs ábrázattal jön ki a király audientiájáról, elborul egész Ausztria felett az ég. Német, cseh, lengyel, szlovén s ahány féle fajzata csak van összekerített országának, mind magánkívül van dühében. Mind szidja a magyart, szemtelen göggel, arcátlan pöf-feszkedéssel vádolja, tajtékot túr, megfenyegeti a királyt, gyalázza saját embereit, veri a mellét és ijeszt lehető és lehetetlen dolgokkal.

Viszont ha Körber vagy más nagyfejű osztrák érez magában bátorságot és jogosultságot arra, hogy a kiegyezési kérdésekben az ő álláspontjuk erősségéről, megvédelmezéséről nyilatkozzék, az meg minálunk oldja fel a keserőségek kelevényét, akkor mi bennünk ébrednek fel a multak emlékei, nekünk jut eszünkbe, hogy időtlen idők óta, mi vagyunk áldozati bárány a nagy Habsburg-eszme oltártüzén, kiujulnak a régi sebek, ami-

ket bolond lelkesedéssel magunk ütötünk testünkön, a ravaszul, orozva, mellettünk ellenünk harcoló osztrák fegyvertárs védelmében.

A szövetség lánc, a mely a galád szomszédhoz köt, bele vág husunkba, a fájdalom kisajtolja lelkünkéből az elkéseredés szavát és kiméletlenül vágjuk szemébe az ellenszenvnek, a felháborodásnak kifejezéseit.

És ez így megy nap-nap után. A két szövetséges csak a harag, a gyűlölet, az utálat hangján szól egymáshoz és egymásról. Nincs semmi közös érintkezési pontjuk; ami mindkettőjüket érinti, nem egyformán jó, vagy egyformán rossz mindkettőre, hanem ami az egyiknek jó, a másiknak rossz, ami az egyiknek szerencséje, az a másiknak baja, ami az egyiknek haszon, a másiknak kár, az egyiknek ereje, a másiknak gyöngege.

Minek erőlködnek hát azon örökké, hogy együtt maradjunk! miért az áldatlan harc, melynek béke, nyugalom nem lehet a vége! minek a szövetség, mely nem nevel erőt, hanem leköt és emészt!

Bajos volna erre úgy felelni, hogy megérthető és elfogadható legyen.

Érzelmi momentumokon nem alapszik ez a fegyverbarátság: hiszen a két ország népessége gyűlöli egymást. Hatalmi

TÁRCA.

A Súlyomkő.

Irta: Mars.

Vig muzsikaszó járta fönt a svájci házban, mely a hegyoldalon a fenyvesek között előkelő visszavonultsággal tüntetett, — nem gondolván meg, hogy a legdemokratább állam józan, liberálisan gondolkozó népének műizlését képviseli.

Ugy tekintett az alatta sűrűn elszórt barokk, renaissance, góthikus, seccesiós s isten tudja még miféle stílusban épült cikornyás és cikornyátlan kacér villákra, mínségesen valami elszegényedett gentry nézi a meggazdagodott urhatnámféle iparost.

Lent, a kursalon terrassán a kezek mind gyorsabb és gyorsabb ütemben tették meg utjokat a tányértól a szájig és vissza. Rövid ut, de egy uton sem szállítanak különbözőbb minőségű és értékű »cikkeket« rendelkezési helyükre, mint — ezen. A keserű könnyekkel áztatott savanyu kenyértől a gastronomia ezerféle raffinált változatain keresztül egészen az indiai — fecske fészekig,

Tehát — a mint már említők, — a kezek mind gyorsabb és gyorsabb ütemben végez-

ték a »szállítást« — mivelhogy a svájci házból — a hol — melleleg legyen mondva — kitűnő magyar bort mérnek — hivogatólag, csalogatólag hangzottak le az édes magyar nóták, ropogós csárdások, na meg egy-két keringő is, — nem csekély mértékben csiklandozva a különböző méretű gyöngéd és gyöngédtelen füleket és talpakat.

Már úgy volt a szokás, hogy vacsora után a forduló népség felzarándokolt a kényelmes, széles csigautakon a svájci házhoz, mely előtt a fiatalság fel s alá sétálgatva szivta magába a pompás fenyőillatos levegőt, a cigányzene szivreható szólamait s a különböző kaliberű ostobaságokat, melyekkel egymást traktálták; az öregebbje pedig (nem zárva ki a mamákat sem) a fehér asztaloknál ülve legeltette szemét az ifju csemeték andalgásain, nem vetve meg azonban a profánabb földi élvezetek gyönyöreit sem, melyek hol jegeskávé vagy limonádé, hol pedig — fénylő arany nedű alakjában kínálkoztak.

Közbe-közbe akadt egy-egy vállalkozó szellemű, deresebb haju, vagy megkopaszodott jól megtermett bácsi is, — ki nem mondva le a fiatalon érző lélek jogairól, a fiatalság közé keveredett s ifjúi hévvel nyalta a sót.

Realisztikusabb szemekkel nézve, országos vásárnak tűnhetett föl az egész s ki tudja,

nem e lett egynél több alku megkötve már t. i. a kelendőbb természetű cikkekben, melyek többnyire fényes selyem szoknyába voltak burkolva.

Ez egész hábeltoronyról azonban nem látszott tudomást venni egy szélső asztalnál magában ülő fiatal — katonatiszt. Csodák csodája — de mégis így volt.

Báméskodva nézett cigarettájának foszladozó füstfelhőibe, mintha tekintetével akarta volna megrögzíteni őket, közbe szájához emelve boros poharát, hogy keserű pilulákként öblitse le kuszált gondolatait.

Előtte örült kavargásban mozogtak az alakok, nevetgélve, lármázva, hahotázva, az ő szemeiben azonban csak egy szürke tömeggé olvadt az egész — egyenletesen zúgva, mint távoli tenger csendes morajlása.

Talán maga sem tudta — miért.

A mint így a gondolatok lépcsőin morfondírozásának tetőpontjára érkezett — hol talán egy kis pihenőt akart tartani — zsupsz, egy hatalmas záporos zuhan le ábrándos fejére, csak hogy e zápor nem esőcsöppekből állott, hanem egy más régióból származó ezerféle színű apró kerek papirlapocskákból (magyarul: confetti!) melyek egy pillanat alatt hűségesen megtöltötték szemét, száját s oh mily szerencsétlenség — boros poharát is!

érdek nem javallja a szövetséget: hiszen a monarchia tekintélye 1867 óta rohamosan szállott alá, de meg hódító vágyakról régen letettünk már. Gazdasági szempontból nem kívánatos: hiszen mindkét fél mondja, hogy kárral jár reá, és egyoldaluan és egészségtelenül irányítja a gazdasági tényezők fejlődését. Világtörténelmi hivatás, mely csak együttesen tölthető be, nem lehet a kapocs: hiszen nincsenek közös céljaink, közös eszményeink, közös tudatunk.

És ha mindezek, amik az eddigi példák szerint alkalmasak arra, hogy két ország népét együttes harcra, együttes munkára tömörítsék, hiányzanak, miben találjuk meg mégis az okot, miben a mentséget, ennek az öngyilkos politikának folytatására?

Mi az a hatalmas erő, ami féken tartja egy nemzet vágyait, lenyűgözi szenvedélyeit? Ami kiöli a nemzet önértetét, megbéklyózza tudatos tett erejét?

Félelmetes-e, hogy nem *merünk* el-lene tenni? Avagy szent-e, hogy nem *akarunk*?

Én kimondom, hogy mi az: ám ti ítéljétek!

A király akarata!

És az szent előttünk!

Dr. Reich Aladár.

A kereskedelmi alkalmazottakért.

A képviselőház második ülészakára egy kérvény tárgyalása is vár, amelyet a kapuzárás előtt terjesztett be a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos egyesülete. A vasárnapi munkaszünet teljes tételét és a rokkantság esetére való biztosítás kötelező kimondását kéri a törvényhozástól, a mely nem is rég egy ízben foglalkozott már a kereskedelmi alkalmazottak e figyelemre méltó ügyével.

Az 1891. évi XIII. trcz. amely az ipari és kereskedelmi alkalmazottak vasárnapi munkaszünetéről szól és az ugyanaz évi XIV. trcz. a mely a betegség esetén való ellátást biztosítja nekik,

alapvető törvények csupán. A törvényhozási gondoskodásban addig nem részesült alkalmazottaknak egy jobb jövő hajnalsugára volt csupán e két intézkedés, s azóta hiába kelt föl a nap. hiába szórta szét világosító, melegítő sugarait minden más térre, a kereskedelmi alkalmazottak helyzete sötét és sivár maradt.

Az államhatalom, a mely a maga erejének növelésére fokozott mértékben követel áldozatot minden polgárától fokozott gondoskodásban is köteles részesíteni adózó polgárait. Az emberiség széthúzó elemeit csak az államhatalom tudja megfékezni, viszont az élet küzdelmeivel elfoglaltak testi és anyagi biztonságát, lelki és szellemi érdekeit is csak az állam tudja igazán megóvni. Az állam atyáskodó ereje fűzi össze e hon polgárait és a haza hűségese fiának bizonyul az, aki bajban, vészben az állam felemelő, segítő vagy sujtó karjához folyamodik.

A kereskedelmi alkalmazottak törekvése hazafias, igazságos, becsületes, tiszteletreméltó. Akkor amikor az intelligenciának hasonlíthatatlanul alacsonyabb fokán álló munkás nép idegen agitátorok vezetése alatt oktalan önállóságra törekszik, amikor ezek ki akarják tépni magukat az állam biztosan megóvó karjaiból, akkor méltánylást érdemel ez a mozgalom, a mely formáiban törvényes, eszközeiben választékos és végcéljában hazafias. Igazságos ez a mozgalom, mert idegen érdekkörök megsértése nélkül halad a kitűzött cél felé. Az alkalmazottak nem a főnökök rovására akarják ekszisztenciájukat megkönnyíteni, hanem az érdekek kölcsönös, méltányos respektálása mellett óhajtják az aggkor és munkaképtelenség veszélyei ellen biztosítani magukat.

Azon tul vagyunk már, hogy a kereskedelmi alkalmazottaknak a nemzeti munkában való részességét méltányoljuk, most csak a mi szavunk súlyát akarjuk latba vetni, ha az állami feladatok mér-

legelése közben az ő ügyükre kerül a sor.

A kedvezőtlen gazdasági viszonyok az élet terheinek nagy súlya kimerítik a magyar kereskedőket. Ebből a forrásból tényleg nem is merithetnek az alkalmazottak többet, mint a mennyi az életfentartáshoz szükséges, mint a mennyi a ma munkájáért a mai megélhetésre kell. Az államhatalom azonban a maga mélyen fekvő gyűjtőmedencéjébe e házában minden forrásból fölszívja a kellő erőt s ennek az erőnek méltányos elosztásával táplálja a gyöngéket, élteti a senyvedőket. Hivatva van tehát arra, hogy az esetben is olyanok számára nyissa meg erőforrását, akik valamikor a maguk erejéből nem csak önmagukat táplálták, hanem az állam gyűjtőmedencéjébe is juttattak.

A kereskedelmi alkalmazottak helyzete valóban nem irigylésre méltó. Alapos előképzettséget követelnek tőlük, sokat kell dolgozniok és hiába munkájuk fontos, szükséges, de nekik most nem elég hasznalhajtó. Emellett a legnagyobb részének állása nem átmeneti állapot, hanem végleges életpálya — bár csaknem mind igyekszik arra, hogy magát a gazdaságilag önálló egyének közé felküzdjé. De a küzdelem eredménytelen marad, mert nincs arra mód, hogy az alkalmazott csekély fizetéséből megtakaríthassa magának a szükséges tőkét, a mely nélkül szellemi képességei nem segítenek rajta. Ha sikerül is egyiknek-másiknak magát felküzdenie, mi ez a kereskedelmi alkalmazottak száz-ezernyi tömegéhez képest, akik éltük fogytáig, vagy legalább is munkaképességük végpontjáig mások számára dolgoznak, de legfeljebb csak a mindennapi kenyeret biztosíthatják maguknak az aggkori nyugalmas életnek reménye nélkül.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény fokozottabb figyelemmel van az ipari munkások pihenésére, mint a kereskedelmi alkalmazottakéra. Ők he-

Mindenekelőtt fujva, prűszkölve, pöfékelve iparkodott túladni e nem várt parasitákon, majd egy melankolikus pillantást vetett boros poharára, melyben a papirlapocskák vígan uszkáltak, mint régi nymphák a tó tükrén, azután pedig jaguár szemekkel nézett körül, hogy fölfedezze a merénylő gonosztevőt.

Egy gyorsan odébb álló kis csoport hangos kacaja irányította figyelmét maga felé, de csakhamar eltűnt a chaosban.

Kozma Laci, a szerencsétlen katonatiszt csendes resignatióval fogott hozzá kihalászni poharából a papir halakat s midőn bevégezte lélekemelő munkáját, a poharat megkönnyebülten emelte szájához, hogy kárba ne vesszen a drága folyadék.

Még ki sem gondolta nagy horderejű gondolatát, — zsupsz — megint egy szines zápor eső, mely ép úgy megtette kötelességét, mint előbb.

A veszedelmes csoport visszajövet ismételte merényletét s újból nevetgélve állt odébb.

Most már kivehette az alakokat Kozma Laci s nem is nagyon haragudott, midőn látta, hogy egy fiatal szöske lányka volt a merénylő.

„Hanem azért visszaadom a kölcsönt — gondolá magában s pokoli tervet főzött ki agyában.

Erélyesen csöngetett a pincérnek s e rettenetes szavak hangzottak el ajkairól: Hozzon egy kilogramm — confetit!»

A következő percben asztalán volt az ostrom anyag s várakozó állásba helyezkedve leste áldozatát.

A pillanat megérkezett, halálmegvetéssel emelte föl sujtó markát, hogy annak tartalmával szórja tele ellenfelét.

Ujjai azonban e pillanatban szétnyíltak, mint ha hirtelen villamos áram ütött volna beléjük s az egész confetti adag (lehetett egy fél kilogramm) önmagára hullott vígan szállingózva le.

„Hahaha!“ — harsogott föl egy vidám kacaj — „maga ügyetlen, hahaha!“

E biztató szavak hallatára csakhamar kímászott Kozma Laci a zavarából a confetti lepélből s egy merész elhatározás után e szavakkal a szöske mellett állt: „A sors sem akarta, hogy visszaadjam a kölcsönt — kedves kisasszony! de engedje meg, hogy bemutakozzam, Kozma Laci vagyok!“ — Azután obszerváló tekintet vetett a csoport többi tagjaira is.

Még egy idősebb hölgyből és két éltesebb cibil urból állt a kicsiny társaság.

Az egyik ur már ősz volt, kiborotvált állal s szuró tekintettel, a másik nem sokkal fia-

talabb, kissé potrohos, de koromfekete hajjal és hetykén kipödört bajusszal. (Hogy melyik droguából szerezte be a festékeket — nem árulta el).

Az idősebb hölgynek — gyanítva, hogy ez a mama — mamákat megillető tisztelettel mutatkozott be Kozma Laci, a cibil uraknak azonban csak úgy félvállról dobta oda: »Kozma Laci vagyok« s körülbelül olyan tekintet vetett reájuk, mint a svájci ház a czikornyás villákra.

»Papp Miklós — csendőr ezredes vagyok« — válaszolt a festett bajuszu potrohos ur — meglehetősen morozusan, mint a kinek nem igen tetszik ez újabb ismeretség. »Szentkirályi Zoltán altábornagy vagyok,« felelt akiborotvált állu cibil ur.

»Igen — az én aranyos papuskám« — folytatá a szöske lányka. »Talán ismeri is már az én aranyos papuskámat?«

I—i—i—gen — azaz csak látásból van szerencsém ismerni ő exellenciáját, — a mult évi hadgyakorlatokon volt szerencsém őt látni — messziről! hebegett a szegény Kozma Laci.

(Vége köv.)

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLET

GRAUAUG J. LIPÓT

— B A J A, —

DRESCHER GYULA-féle HÁZBAN.

Eszközöl előnyös feltételek mellett:

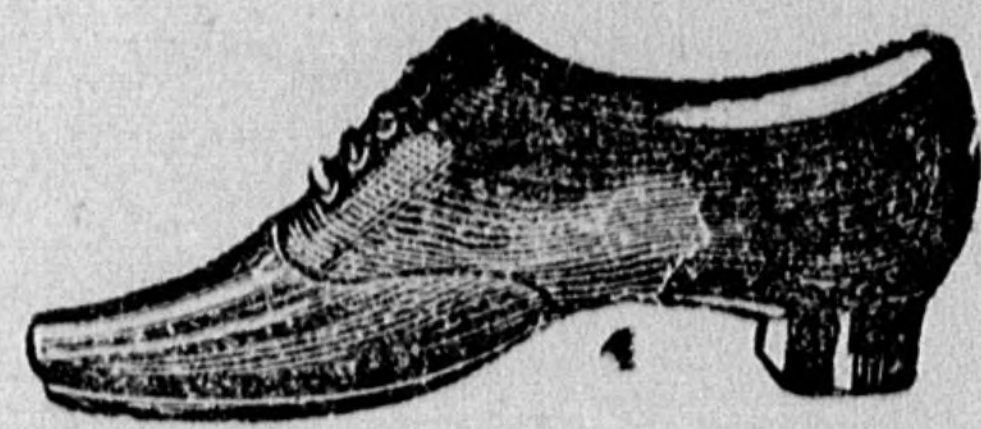
- * * * * * **Váltóleszámitolásokat.** * * * * *
- * * * * * **Jelzálog-kölcsönöket.** * * * * *
- * * * * * **Tőzsdei megbízásokat.** * * * * *
- * * * * * **Váltó- és utalvány beszédéseket.** * * * * *
- * * * * * **Előleget nyújt értékpapírokra.** * * * * *
- * * * * * **Szelvény-beváltás.** * * * * *
- Értékpapírok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek**
- * * * * * **VÉTELE és ELADÁSA.** * * * * *
- * * * * * **Osztálysorsjegyek eladása.** * * * * *

Élet-, tűz-, jég-, baleset és szállítmány-biztosítások
* a legolcsóbb díjtételek mellett eszközöltetnek. *

Az árú osztály már ez idő szerint elfogad megbízásokat és eszközöl
* * * * * kötések a jövő idényű **pirszén-szállításokra.** * * * * *

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Központi Szálloda“ épületében levő

CZIPÉSZ-ÜZLETEMET

a ciszterci rendház mellett levő

Millassin-féle házba,

(a róm. kath. plebánia templom átellenében) helyeztem át

A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

WEIßZ HENRIK cipész.

BILLIARD

kitünő karban, olcsó áron eladandó

ZWEIG MÓRNÁL

a „Központi Szálló“ tulajdonosánál = Baján. =

Feltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia **szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

továbbá

a legfinomabb angol és francia divatkelmékben!!!

Legújabb **angol** és **francia szabású**

férfi öltönyök jutányos áron,

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cégnél

— BAJÁN, —

Takarékpénztári épület.

OLCSÓ
bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete

BAJÁN,

(a »Központi Szálló« átellenében)

Ajánlja ujonnan és izlésesen berendezett nagy raktárát mindennemű **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst tárgyak** és **evőeszközökben**.

Nagy választékban tartok pontosan szabályozott, valódi

H O N I- és

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákat a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Arany- és ezüst-ékszereim a m. k. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve.

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomplicáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-zsebórák**, egyszersmind **ékszerjavítások**, **vésnöki** munkák olcsón, szakszerűen és gyorsan SAJÁT MŰHELYEMBEN végeztetnek

☞ **2 évi írásbeli jótállással.** ☞

Veszek ZÁLOGCÉDULÁKAT a legmagasabb áron esetleg azokat saját költségemen kiváltom és a többletet visszafizetem.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron megvétetnek esetleg ujjal becsérletnek.

Vidéki megrendelések posta fordultával eszközöltetnek.